

Steunpunt Jeugd vzw
Arenbergstraat 1D | 1000 Brussel
T 02 551 13 50 | F 02 551 13 85
info@steunpuntjeugd.be | www.steunpuntjeugd.be

Visie

Spelen in het groen

Datum: februari 2011

1 Waarom deze tekst?

In het voorjaar 2011 zal een visie op spelen in de natuur worden uitgewerkt in het kader van het project 'Spelen en ravotten in groen Limburg' waarvan ook Steunpunt Jeugd een partner is. Deze visie zal na dit project ook worden meegenomen als uitgangspunt in de communicatie en vorming van alle gemeentelijke diensten in Vlaanderen die willen werken aan groen speelweefsel. Bovendien zal het Agenschap voor Natuur en Bos op basis van deze visie haar visie op spelen in bossen en natuurrezervaten ontwikkelen en hanteren in Vlaanderen. Om een goede bijdrage te kunnen leveren voor deze visie, ging Steunpunt Jeugd aan tafel zitten met de Vlaamse Jeugdraad en enkele jeugdorganisaties om na te denken over een visie vanuit jeugd op spelen in het groen. Deze visietekst wordt ondersteund door Steunpunt Jeugd, Chirojeugd Vlaanderen, KSJ-KSA-VKSJ, Scouts en Gidsen Vlaanderen, FOS Open Scouting, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, KLJ, Crefi, het Centrum Informatieve Spelen, Globelink, Koning Kevin, Vivès, Artforum.

In deze tekst schetsen we de betekenis van groene speelruimte voor kinderen en jongeren. Daarna geven we vanuit deze invalshoek enkele principes voor een kind- en jeugd vriendelijk groenbeleid, waarbij we meteen ook enkele concrete suggesties meegeven om dit beleid waar te maken.

2 De visie in het kort

Elk kind verdient de kans om vrij, op eigen initiatief en zonder grenzen of remmen te spelen. De omgeving biedt hiervoor voldoende uitdagende, diverse en veilige groene ruimte, ingebed in een (speel)weefsel van plekken en verbindingen. Regelgeving houdt het evenwicht tussen enerzijds garanties voor natuurbehoud en – ontwikkeling en anderzijds voldoende vrije speelkansen. Deze regelgeving ontstaat door lokale inspraak, is zinvol, toepasbaar, communiceerbaar, controleerbaar en aanpasbaar.

3 Betekenis van spelen in het groen

3.1 Spelen zit in de natuur van kinderen

Spelen is een universeel gegeven, kinderen spelen in alle culturen en alle tijden. Kinderen hebben bovendien volgens het internationaal verdrag over de rechten van het kind, het recht op spel en vrije tijd¹.

Spelen is een 'containerbegrip' voor allerlei activiteiten waar kinderen zelf hun vrije tijd mee invullen. **Vrijheid** vervult hierin een sleutelrol: kinderen kiezen er zelf voor, het spel kan vrij en spontaan evolueren, een of andere richting uit gaan, het spel hoeft niet altijd de vooropgestelde conventies te volgen. Zo kan het bijvoorbeeld net leuk zijn om eens een eigen versie van baseball te spelen in een bos in plaats van op een grasveld. Of een speeltoestel op een creatieve en totaal andere manier te gebruiken dan de ontwerper voor ogen had. Kinderen en jongeren zijn speels, beweeglijk, avontuurlijk, creatief, ... **Kinderen spelen overall** waar zij speelkansen zien. Een speelkans is een aanleiding om te gaan spelen, het is het gemakkelijkst te begrijpen als 'potentieel

¹ Het Kinderrechtenverdrag stelt in artikel 31 het volgende:

- De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven.
- De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind volledig deel te nemen aan het culturele en artistieke leven, bevorderen de verwezenlijking van dit recht, en stimuleren het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen op culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding.

speelplezier'. Het is daarom het belangrijkste uitgangspunt van een visie op spelen. Kinderen exploreren de mogelijkheden van de omgeving op hun eigen wijze. Ze zien er speleaanleidingen in, zoeken en vinden er sociaal contact, plezier en groeimogelijkheden. Kinderen en jongeren doen meerdere zaken tegelijk ofwel in een snel tempo na elkaar. Het is dan ook niet mogelijk om kinderen 'op te sluiten' in speelreservaten. Kinderen maken hier en nu deel uit van onze samenleving, en moeten als volwaardige burgers gebruik kunnen maken van de ruimte. En daar moet het beleid rekening mee houden. Door naast voldoende (specifieke) speelplekken ook werk te maken van een kindvriendelijke woonomgeving en een openbare ruimte waar kinderen en jongeren mogen zijn en zich thuis voelen. Kinderen laten zich echter moeilijk aan de leiband leggen. Laat ze los op een plek vol speelkansen en ze zullen meer vinden dan door de inrichters van die plek werd bedoeld. Het inrichten van specifieke speelplekken is nodig, maar vormt in geen geval een alibi om de woonomgeving, de openbare ruimte, niet bespeelbaar en kindvriendelijk te maken!²

3.2 Groene speelruimte, door de ogen van kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren vullen de groene ruimte waar ze kunnen spelen heel breed in. Voor hen gaat het om plekken waar gras, struiken, bomen, zand, water, ... hen speelkansen bieden. Met andere woorden: bossen en natuurgebieden, parken, grasveldjes en weiden, braakliggende terreinen, zandbergen, duinen, vijvers en vennen, tot zelfs één enkele (klim)boom of een gracht. Welk statuut deze hebben of wie er de eigenaar van is, is voor kinderen en jongeren niet altijd duidelijk en zij staan daar ook niet bij stil. Belangrijker zijn

- de **aantrekkelijkheid** van de groene ruimte,
- de speelkansen en uitdagingen die zij biedt,
- de mogelijkheden tot creatieve invulling (naargelang het seizoen, het weer, het uur van de dag, hun gezelschap, hun stemming, ...),
- de **afstand** die zij ervoor moeten afleggen,
- de **veiligheid** van de plek en van de weg ernaartoe (is een bepalende factor voor het gebruik van deze ruimte),
- de mogelijkheid om zich (even) aan het (ouderlijke) **zicht te onttrekken**,
- de **aanwezigheid van andere kinderen en jongeren**. Kinderen willen spelen daar waar ze andere kinderen zien spelen, daar waar ze vriendjes vinden en niet alleen zijn. Omgekeerd kan de aanwezigheid van bepaalde leeftijdsgroepen andere leeftijdsgroepen afschrikken (claimedrag)³.

De natuur en het milieu liggen kinderen en jongeren van vandaag **nauw aan het hart**. Ze appreciëren de groene ruimte, fauna en flora. Kleine kinderen zijn van nature gefascineerd door planten en dieren, als zij daartoe kansen krijgen. Op kamp in de bossen voelen kinderen en jongeren zich één met de natuur wanneer ze samen rond het knetterende kampvuur naar vallende sterren speuren. Kinderen en jongeren sorteren afval, nemen de fiets, proberen bewuster te consumeren, porren hun ouders aan om dit te doen. Milieubewustzijn en **respect voor de natuur** vormen ook grondslagen van het jeugdwerk. Jeugdorganisaties engageren zich, ze willen het beschikbare groen delen en behouden voor onze kinderen en kleinkinderen. Vormingscursussen avontuurlijke technieken voor jeugdwerkers vertrekken standaard vanuit het 'leave no trace' principe. Heel wat jeugdorganisaties ondertekenden het Charter voor jeugd, natuur en bos en maken hun engagementen concreet in eigen actieplannen, met bijvoorbeeld sensibilisatieacties voor lokale groepen op kamp in de natuur, engagementen in een werkgroep 'kampvuren' of specifieke aandacht voor vorming rond bijvoorbeeld natuurvriendelijk spelen.

De natuur roept in de huidige maatschappij waarin kinderen en jongeren opgroeien, echter ook een heel aantal **negatieve associaties** op. Kinderen en hun ouders raken steeds meer vervreemd van de natuur, de groene ruimte in Vlaanderen wordt steeds verder bebouwd (restgronden verdwijnen, Vlaanderen is een netto-ontbosser), struiken en bosjes roepen een onveiligheidsgevoel op (drugs, kinderlokkers), de natuur zit vol gevaren (van teken tot de kans om uit een boom te vallen), modder

² Dit werd reeds gesteld in de publicatie 'Iedereen is voor speelruimte' (overheidsopdracht, 1979)

³ Spelen met ruimte. Handboek gemeentelijk speelruimtebeleid. Een gezamenlijke uitgave van Jantje Beton, de VNG, NUSO en het ministerie van VROM in het kader van het Netwerk Child Friendly Cities. Mets & Schilt, Amsterdam (2006)

en nattigheid sporen niet samen met de toenemende hygiëne-eisen, en verder zijn er natuurlijk ook de onheilspellende berichten over de teloorgang van ons leefmilieu. Onveiligheidsgevoelens en de angst voor vuile kleren of om zich pijn te doen, worden versterkt door (over)bezorgde ouders. Toch blijven kinderen van nature speels en gefascineerd door de natuur. Als men hen daartoe de kans geeft!⁴

3.3 Het belang van spelen in de natuur

Spelen in het groen geeft kinderen het **broodnodige contact met de natuur**. Broodnodig voor hun eigen ontwikkeling (fysiek, sociaal-emotioneel en verstandelijk), gezondheid en fysieke conditie, maar ook voor de ontwikkeling van hun natuur- en milieubewustzijn.^{5 6}

Door het actief bezig zijn in de natuur doen kinderen echte eerstehands ervaringen op, wat belangrijk is in tijden van massaal aanbod van tweedehands natuurervaringen (via televisie, film, internet, enz.). Spelen in het groen is voor kinderen de manier om de natuur echt te leren kennen en te ervaren.

Het buiten spelen heeft positieve effecten op de gezondheid van kinderen onder meer op hun weerstand en hun lichaamsgewicht⁷, en helpt hen tot rust te komen (eerder dan sporten in een sporthal of zwembad). Dit zijn belangrijke aspecten in tijden van toenemende obesitas bij kinderen, toenemende allergieën en overdreven hygiëne, en een stijgend aantal kinderen dat medicijnen neemt voor ADHD.

Bij het spelen zoeken kinderen graag een zeker risico, ze verkennen hun eigen grenzen en proberen die te verleggen. Op die manier leren kinderen hun eigen beperkingen in te schatten, ontwikkelen zij hun motorische vaardigheden, trainen zij hun lichaam en groeit hun zelfstandigheid. Het leren omgaan met risico's is een aspect dat ook een belangrijke invloed heeft op de ontwikkeling van een sociale identiteit. Het inschatten van en anticiperen op risico's is een gedragsvaardigheid die bijdraagt aan het beoordelingsvermogen in allerhande mogelijke situaties⁴.

Het belang van spelen in de natuur voor het jeugdwerk kan nauwelijks worden overschat. Spelen in de natuur maakt **onlosmakelijk deel uit van veel jeugdorganisaties** in Vlaanderen. Het jeugdwerk wil kinderen en jongeren de kans geven om samen plezier te maken, in een warme maar uitdagende omgeving. Jeugdwerk is een groepsgebeuren, in de vrije tijd van kinderen en jongeren. Jeugdwerk biedt hen een context waarin ze ervaringen opdoen.⁸ Heel wat jeugdorganisaties organiseren in vakantieperiodes kampen voor (en door) kinderen en jongeren. Bij hun zoektocht naar geschikte kamp- en weekendplaatsen hechten zij vooral belang aan een uitdagende groene omgeving. De vier belangrijkste omgevingsfactoren blijken de aanwezigheid van een speelweide, een kampvuurplaats, een bosrijke omgeving en een verkeersarme buurt.⁹

Jeugdorganisaties hebben toegankelijke en uitdagende groene ruimte nodig voor tal van activiteiten die honderdduizenden kinderen en jongeren¹⁰ onvergetelijke ervaringen bezorgen. Voor heel wat kinderen betekent het jeugdwerk nog hun enige kans op dergelijke natuurervaringen. In dit licht is het van groot belang de mogelijkheden en nodige ruimte voor jeugdorganisaties, **jeugdkampen en -vakanties midden in het groen** te vrijwaren voor deze en de volgende generaties. Op kamp krijgen kinderen en jongeren de kans om voeling te krijgen met de natuur. Door in en met de natuur te spelen ontdekken ze de waarde ervan en leren ze er respectvol mee omgaan. Sensibiliseren van kinderen en jongeren hierover heeft maar zin als ze de natuur ook echt kunnen ervaren.

⁴ In deze context verwijzen we naar Goe Gespeeld!, een initiatief van enkele jeugdorganisaties en Steunpunt Jeugd met sinds 2007 diverse acties en pleidooien voor écht goe spelen: www.goegespeeld.be.

⁵ Netwerkdokument Platform Ruimte voor Jeugd (2005), Nederland.

⁶ Literatuurstudie uit het onderzoek m.b.t. de relatie tussen (on)beschikbaarheid van bespeelbare ruimte, de mate van buiten spelen en de gevolgen daarvan op de fysieke, sociale, psychische en emotionele ontwikkeling van de Vlaamse kinderen en jongeren, door Kind & Samenleving i.o.v. de Vlaamse Overheid (2008)

⁷ Een onderzoek onder 1200 kinderen in 10 Nederlandse stadswijken, TNO (2005)

⁸ Visietekst 'Identiteit van het jeugdwerk', Steunpunt Jeugd (2010)

⁹ Onderzoek naar de belangrijkheid van omgevingsfactoren bij de keuze van jeugdverblijfplaatsen, Toerisme Vlaanderen (2001)

¹⁰ In het voorwoord van het 'Charte pour les camps' (Min. B. Lutgen): "Pendant toutes les périodes de l'année, mais particulièrement durant la saison d'été, de nombreux jeunes découvrent notre Région grâce aux mouvements de jeunesse. Ils sont plus de 100 000 à fréquenter régulièrement ces lieux d'éducation non-formelle en Communauté Française et quelques 300 000 si l'on ajoute les mouvements reconnus en Communauté flamande."

4 Een kind- en jeugd vriendelijk groenbeleid

Om een jeugd vriendelijk groenbeleid te voeren, moet de overheid de betekenis van groene ruimte voor kinderen en jongeren meenemen in haar beleid en in de concrete projecten en acties die ze uitwerkt. Hiervoor moet de overheid vertrekken vanuit de ingesteldheid dat kinderen en jongeren echt een stem hebben in de vormgeving van haar beleid.¹¹

4.1 Kwaliteitsvol werken

Om een kind- en jeugd vriendelijk groenbeleid te voeren, moet de overheid in de eerste plaats een kwaliteitsvol beleid voeren. Een beleid waarin men vertrekt van een **grondige analyse** van de situatie, waarin men vervolgens **doelstellingen** vooropstelt en **gerichte acties** op touw zet om deze te realiseren. Deze acties krijgen na uitvoering een grondige **evaluatie** en indien nodig een **bijsturing**. De overheid is niet te beroerd om terug te komen op eerder genomen maatregelen of uitgevaardigde regelgeving te wijzigen als die hun doel blijken voorbij te schieten. Zo blijft men werken in een circulair proces, en verzekert de overheid de kwaliteit van het groenbeleid. Dit proces heeft zowel op lokaal als op Vlaams niveau een grote waarde.

4.2 Participatief en op maat werken

Een jeugd vriendelijk groenbeleid is **gebaseerd op de reële noden, behoeften en ideeën van de spelende jeugd zelf**, en is bovendien zo goed mogelijk **afgestemd** op de belangen en behoeften van andere gebruikers van de groene ruimte. Deze kunnen **lokaal heel verschillend** zijn. Een goede invulling van de plaatselijke groene speelruimte gebeurt op maat en op basis van lokale participatie eerder dan door het opleggen van algemene regels en normen. Een goedbedoelde algemene verplichting kan immers lokaal de bal volledig mislaan. We willen er wel voor pleiten om vóór lokale beslissingen actief te rade te gaan bij de plaatselijke jeugd. Partners voor lokale participatie en inspraak zijn onder meer het plaatselijke jeugdwerk, de gemeentelijke jeugdraad, scholen, jeugdverblijfscentra en kampplaatsen, kinderen en jongeren die op de speelplekken aanwezig zijn (zij zijn immers 'deskundig in het spelen'). Goede participatietrajecten houden rekening met de kloof tussen enerzijds vaak jarenlange processen van planning tot realisatie van groene ruimte en anderzijds de vluchtigheid van de 'jonge jaren' (jongeren betrokken bij een planproces, maken de realisatie vaak pas als volwassenen mee) en hiermee verbonden ook de snelle wissels binnen het jeugdwerk.

4.3 Regelgeving

Regelgeving is nodig voor een duurzaam gebruik van de groene ruimte. In Vlaanderen zijn er immers zeer veel gebruikers en is de resterende groene ruimte schaars. Regels zijn nodig om het voortbestaan en de verdere ontwikkeling van de natuur te garanderen. Deze regels moeten echter **zinnig zijn, toepasbaar, communiceerbaar en controleerbaar**. Gezond verstand waar het kan, regelgeving waar het moet.

We geven beknopt enkele algemene principes voor een jeugd vriendelijk regelgevend groenbeleid:

- Jeugd vriendelijk groen is **toegankelijk groen**. Groengebieden zijn – als algemeen principe – toegankelijk en dit niet enkel op de paden, tenzij er is aangeduid dat dit niet zo is. We pleiten hiermee voor het omkeren van de redenering in de huidige regelgeving, waar het vrij spelen de uitzondering is op de algemene regel dat bossen en natuurgebieden enkel toegankelijk zijn op de paden. Vrij spelen kan volgens de huidige regelgeving hier enkel in de aangeduide speelzones of elders enkel met toestemming van de eigenaar van het bos of natuurgebied. Ook als het gaat om een openbare eigenaar.
- **Openbare groengebieden** zijn écht openbaar en toegankelijk om in te spelen. Gemeentelijke bossen zijn automatisch toegankelijk, kinderen en jongeren mogen er vrij spelen, tenzij er omwille van bijzondere natuurkwaliteit beperkingen moeten worden opgelegd.
- **Het aanvragen van schriftelijke machtigingen voor jeugd activiteiten in groengebieden, wordt tot een minimum herleid**. Enkel voor kampvuren en grote evenementen moet vooraf toestemming worden gevraagd. Voor andere jeugd activiteiten

¹¹ De in dit hoofdstuk aangehaalde principes lopen parallel met deze in de Visie MOBILITEIT van de Vlaamse Jeugdraad, 2010

zoals een touwenparcours of een tocht wordt gerekend op het gezond verstand en het respect van de jeugdgroepen voor de natuur.

Hierbij aansluitend: een realistische wetgeving rond kampvuren, waarbij geldende wetten en regels elkaar niet tegenspreken. Het is bijvoorbeeld niet realistisch om het verbod uit het Veldwetboek, op het maken van vuur om minder dan 100m van woningen, bossen en andere vegetaties, te behouden in het drukke Vlaanderen.

- Spelen is een vorm van **'zachte' recreatie**, net zoals wandelen en fietsen, en wordt dan ook op die manier erkend in beleidsdocumenten van onder meer ruimtelijke ordening, recreatie, groen.
- Een jeugd vriendelijke regelgeving in Vlaanderen is goed **afgestemd met deze in de ons omringende regio's**, in de eerste plaats Wallonië en Brussel. Bevoegdheden zijn geografisch begrensd, maar deze begrenzingen mogen voor de spelende jeugd alsook voor de andere recreanten in de groene ruimte, niet leiden tot kafkaïaanse toestanden. Een goede regelgeving voor spelen in het groen heeft de gebruikers – de spelende kinderen en jongeren – als uitgangspunt eerder dan de logica van wetten en bevoegdheden. Een weloverwogen groenbeleid met een bijhorende eenvoudig te begrijpen en te communiceren regelgeving is idealiter gelijkaardig in heel België. Verder dringt ook **afstemming op Europees niveau** zich op.

4.4 Een divers en voldoende aanbod van groene speelruimte

In stedelijke gebieden moet volop ingezet worden op voldoende aanbod van groene ruimte, maar ook kleinere gemeenten en dorpen verdienen dringend aandacht voor behoud en creatie van groene (speel)ruimte. Inbreiding, appartementenbouw en opvullen van woon(uitbreidings)gebieden mogen niet ten koste gaan van voldoende groene ruimte voor de kinderen die hier opgroeien.

Er zijn een hele waaier aan verschillende types van groene speelruimte denkbaar, elk met hun eigen kenmerken en speelkansen. Het is goed om een divers aanbod aan speelruimte te hebben waar zowel jeugdgroepen, individuele kinderen en jongeren, als gezinnen hun gading in vinden. Meer nog: waar zij uitgenodigd en geprikkeld worden om in en met het groen te gaan spelen. Het kan echter niet de bedoeling zijn de verschillende types groene speelruimte in strikte **categorieën** te gaan opdelen, of om al te veel in termen van aparte **doelgroepen** te gaan denken.

Er moet voluit ingezet worden op **meer toegankelijk groen**, op alle niveaus. Er is bijvoorbeeld behoefte aan meer uitgestrekte toegankelijke bossen in regio's waar veel jeugdgroepen op kamp komen, spelen, hout sprokkelen voor een kampvuur, ... In nieuwe verkavelingen en woonprojecten moet voldoende groene (speel)ruimte worden voorzien¹². In verstedelijkte gebieden waar jonge gezinnen moeilijk betaalbare woningen met tuin vinden, moet meer aandacht gaan naar groene open ruimte op wandelafstand/straatniveau, en meer mogelijkheden voor alternatieve woonvormen bv woongelegenheden met gemeenschappelijke tuin of semipublieke buitenruimte.

4.5 Speelgroen ingebed in een veilig en aantrekkelijk speel- en tienerweefsel

We willen een lans breken voor speel- en tienerweefsel. De trend om kinderen en jongeren meer en meer te isoleren in 'speelreservaatjes' moet gekeerd worden. Een veel jeugd vriendelijker aanpak zit vervat in de ideeën van speel- en tienerweefsel: een samenhangend geheel van plekken en verbindingen die belangrijk zijn voor kinderen en jongeren. En waar zij met een zekere autonomie gebruik van kunnen maken. Een kind- en jeugd vriendelijk groenbeleid staat niet op zichzelf maar zorgt voor een goede afstemming met mobiliteit (trage wegen, doorsteken, wandel- en fietsroutes, enz.) maar ook met andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke planning/ordening, sport, toerisme en recreatie, verkeer, onderwijs enz. Communicatie tussen jeugd en deze andere beleidsdomeinen binnen de diverse overheden in België is hierbij essentieel.

4.6 Een lokale en duurzame aanpak

Een veilig en aantrekkelijk speel- en tienerweefsel biedt kinderen en tieners kansen om volwaardig en zelfstandig gebruik te maken van de openbare (groene) ruimte en de beschikbare (speel)voorzieningen. Niet enkel de jeugd heeft hier baat bij. Voldoende en kwalitatief goede (groene) ruimte voor jeugd heeft positieve effecten op de leefbaarheid van de stad/gemeente, de

¹² Een goed voorbeeld vinden we in de 'Wegwijzer voor kindvriendelijke woonprojecten en verkavelingen' van de stad Brugge, 2010

vitaliteit en het sociaal netwerk van de buurt, de waarde van het onroerend goed, de stadsvlucht van jonge gezinnen... In de realisatie van dit jeugd vriendelijk weefsel spelen lokale besturen – als beheerders van de openbare ruimte – een belangrijke rol. Lokale besturen ontwikkelen voortdurend ruimtelijke plannen die kansen bieden om meer buitenspeelruimte te realiseren. Met een goed (speel)ruimtebeleid kan alert op die kansen worden ingesprongen.¹³

Een duurzaam beleid voor groene ruimte vertrekt niet alleen vanuit groenbeleid maar tegelijkertijd even goed vanuit ruimtelijke planning, stadsvernieuwing, vrijetijdsbesteding, welzijn, toerisme enzovoort.

Een goede communicatie tussen diverse gemeentelijke en provinciale diensten is essentieel. Deze contacten kunnen op natuurlijke wijze groeien, maar kunnen eveneens expliciet gestimuleerd worden. Deze communicatie zal uiteindelijk meer kwaliteit opleveren in het gemeentelijk beleid en de realisaties, niet alleen op vlak van groene speelruimte maar ook op vlak van mobiliteit, leefbaarheid, veiligheid enz.¹⁴

Concreet zien we verschillende manieren om een goede lokale aanpak op gang te krijgen⁹:

- Kinderen en jongeren hebben nood aan personen (o.a. binnen de groene sector) die de belangen, behoeften, verwachtingen van kinderen en jongeren duidelijk kunnen maken en 'vertalen' naar de beleidsmakers en terreinbeheerders. Deze "belangenbehartigers" hebben voeling met en deskundigheid in beide sectoren (jeugd en groen), zonder dat zij zelf noodzakelijk tot de jonge doelgroep behoren. Hun rol is het groen- en ruimtelijk beleid te bekijken met de kinder- en jeugdbril op en de beleidsmakers en terreinbeherende partners te stimuleren om dat ook te doen. Bijvoorbeeld in de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening (gecoro) kunnen dergelijke "belangenbehartigers" zinvolle toetsing en input leveren. Om deze rol goed te kunnen vervullen is voldoende ondersteuning nodig. Dit vergt immers heel wat deskundigheid, en ook een goed uitgebouwd netwerk van lokale contacten is noodzakelijk.
- De jeugdraad en bij uitbreiding ook andere participatieorganen en –trajecten, moet zijn rol spelen in het gemeentelijke speelruimtebeleid. Ook zij hebben een taak in het behartigen van de belangen van kinderen en jongeren. Soms is de materie van ruimtelijke ordening, ruimtelijke planning, terreinbeheer en natuur- en groenbeleid erg complex en is een jeugdraad niet bij machte om als gelijkwaardige partner mee rond de tafel te zitten. Hier zou de bovengenoemde belangenbehartiger of jeugdconsulent een explicietere rol kunnen opnemen. Openheid vanuit andere actoren en gemeentelijke diensten kan de gelijkwaardigheid eveneens aanwakkeren.
- Op lokaal vlak kan het versterken van de jeugdconsulent betekenen dat hij als netwerkmakelaar de nodige contacten onderhoudt en met zijn kennis van de leefwereld van kinderen en jongeren en van gemeentelijk beleid een verschil maakt in projecten voor de realisatie van groene ruimte voor jeugd.

4.7 Ondersteuning voor groen spelen

Tot slot willen we wijzen op de noodzaak aan ondersteunende maatregelen vanuit de diverse overheden, voor meer en beter bespeelbare groene ruimte. We denken hierbij aan het succes van ondersteunende projecten voor bijvoorbeeld de avontuurlijke en natuurrijke (her)inrichting van buitenterreinen van jeugdlokalen of voor kindgerichte inrichting van openbare parken. Ook in bijvoorbeeld ondersteunende maatregelen voor stadsvernieuwing is het ontzettend belangrijk om kindgerichtheid en groene ruimte te belichten (en te belonen).

¹³ Spelen met ruimte. Handboek gemeentelijk speelruimtebeleid, een gezamenlijke uitgave van Jantje Beton, de VNG, NUSO en het ministerie van VROM in het kader van het Netwerk Child Friendly Cities, Amsterdam (2006)

¹⁴ Geïnspireerd op de visie 'jeugd en mobiliteit', Vlaamse Jeugdraad (2010)